

REDACȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:

pe 1 an fl. 10; pe 1/2

an fl. 5; pe 1/4 de an

fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

Pentru România și străinătate:

pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERTIUNILE:

pe 1 și 2 săptămâni: prima dată

7 cr.; a doua oară 6 cr.;

a treia oară 4 cr. și timbru

de 30 cr. de fiecare publi-

cațiune.

Atât abonamentele cât și

insertiunile sunt a se plăti

înainte.

Scrisori nefrancate nu se

primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Domnia corupțiunii.

Nici într-o țeară din Europa, ori cât de înapoiată ar fi ea în cultură și în bunele moravuri, până acum nime nu și-a bătut joc cu atâta cinism și perversitate de ceea-ce se numește sentiment public, sentiment moral, sentiment de dreptate, cum a făcut în adunarea municipală de ieri această de parveniți și derbedei, cari dețin puterea în comitatul Aradului, a căror plasmuire tipică este faimosul escroc Krivány.

Șeful acestui escroc, dl vice-span Szatmáry Gyula a fost în congregația de ieri obiectul unor ovațiuni entusiaste ale clicei de la putere, aduse funcționarului suprem în comitat, cu al cărui concurs pasiv, — superficialitate și neglijență — Krivány a defraudat neobservat, ori chiar protejat, peste 300.000 fl. din cassa sedrii orfanale a comitatului.

Majoritatea impiegaților și mame-lucilor puterii, în semn de recunoștință către vice-comitele pentru preveniența și încrederea cu care s'a arătat față de sub-alternul seu favorit, nu numai i-a votat deplină încredere, dar' a hotărât, ca prin o reprezentare către ministeriu să se ceară rehabilitarea lui în oficiu.

Unde în lume s'a dat un exemplu de corupțiune și degenerare în viața publică a societății mai strălucit ca acesta?

Voi-t'a majoritatea Maghiarilor din congregație să demonstreze poate în contra ordinului ministerial pentru suspendarea vice-comitelui, ori să ne provoace pe noi Români, cari formăm majoritatea covârșitoare a populațiunii comitatului?

Dacă ei s'au ridicat în contra stăpânului lor, noi nu suntem chieși să-i luăm apărarea; ear' dacă au ținut să demonstreze în contra noastră, să facă provocare numai la adresa Românilor, atunci e altă chestiune, de care datori suntem a ne ocupa.

În adevăr, purtarea Maghiarilor în congregația de ieri, cu excepția a 5-6 dintre ei, ni-a dat o nouă probă că nu domnia ordinii legale și a dreptății se urmează în actualul sistem de guvernare, ci hegemonia rasei maghiare, pentru a cărei asigurare deștinătorii puterii nu sunt deloc scrupuloși în alegerea mijloacelor.

Mai bine plătească poporul valach banii defraudați de Krivány, decât să fie pedepsit și depus din oficiu vice-spanul Szatmáry, culpabil de neglijență și neîmplinirea datorinței impusă prin lege.

Acesta și numai acesta poate fi înțelesul hotărârii aduse de majoritatea congregațiunii de ieri, căci paguba materială făcută comitatului nu-i preocupă pe amicii vice-comitetului, ci persoana lui, după-cum a daclarat în adunare unul dintre apărătorii sei.

Minoritatea română din congregație, bine înarmată, a purtat lupta contra majorității șoviniste cu un sdrorbitor succes moral.

Amicii noștri: dnii Mihaiu Veliciu, Dr. Stefan C. Pop și Dr. Ioan Suciu,

cari au luat cuvântul, în urma însărcinării din conferința prealabilă a membrilor români, au dat probă evidentă adversarilor nu numai de priceperea lor, ci și de talentul și forța oratorică cu care i-au combătut și desarmat astfel, încât la chestiile puse la vot, după cererea Românilor, din mulțimea de peste 400 membri maghiari abia au votat 110-120, ceialtalți s'au abținut.

Cu toate acestea, Români fiind în minoritate, 50-60, propunerile lor au căzut, dar' căderea lor a fost cu înfrângerea morală a majorității șoviniste.

Mihaiu Veliciu, în cuvinte energice a criticat sistemul corupțiunii generale, care bântuie țeara și îndeosebi comitatul Aradului, vestejind meritele vice-comitelui câștigate pe terenul politicii șoviniste în comitat, și propunând a se trece la ordinea zilei preste chestia reprezentățiunii la ministeriu în favorul lui.

Ear' dl Stefan C. Pop, arătând sărăcia la care a ajuns poporul sub greutatea birurilor nesfârșite, a declarat, că membrii români nu votează nici contractarea unui împrumut, cu atât mai puțin eiectarea unei dări nouă pe popor pentru depunerea banilor furați de Krivány.

Plătească domnii, cari au puterea în mână, cu care au eschis pe Români de la folosirea dreptului constituțional de a fi reprezentați în congregație în proporția numărului.

Preste tot ziua de ieri a fost pentru Români din comitatul Aradului o zi de mândrie și de sufletească înălțare.

Vom reveni!

Cehii și crisa. deputatul ceh în reichsrath Dr. Sláma a ținut în orașul Horitz din Boemia o vorbire către alegătorii sei, spunând între altele, că „dacă — precum earăși se svonește — ordonanțele despre egala îndreptățire a limbei cehice ar fi desființate, deputații cehi vor face o astfel de obstrucție, de care n'a văzut încă lumea.“

Adunarea alegătorilor a primit apoi o rezoluție privitor la reînnoirea pactului, enunțând, ca „deputații cehi să persiste până la cea de pe urmă răsufflare în lupta contra tendințelor exploatare ale Maghiarilor.“

Să fie oare serios? O mână spală alta.

Hoția domnilor

în congregația extraordinară.

Arad, 11/23 August 1898.

O zi celebră — să-i zic epocală — are să-și însemne cu ziua de ieri în anele sale comitatul Aradului împreună cu celebra sa capitală, ale cărei făpturi din urmă până departe și-au dus faima peste hotarele țării.

Azi știe lumea, că o faptă hoțască s'a săvârșit aici, în acest oraș de provincă, de „ei“ numit și „Golgothă a națiunii“; o faptă criminală, care a alarmat comitatul, țeara și lumea.

E vorba de marele furt din banii orfanilor, ani de-a rândul săvârșit în chipul cel mai cutezat, sub ochii și sub nasul „domnilor“, paznici și stăpâni puși pe te soartea și avutul poporului dintr'un întreg comitat.

Și comitatul întreg s'a adunat ieri, în 10/22 August a. c., pentru-ca în ședința extraordinară să se răfuească cu domnii. — Și ce răfueală, draguț Doamne! — Unică, zeu, în felul seu, chiar și în această țeară a scandalurilor, a destrăbălărilor și a hoțiilor!

Eri, în fine, — după o bărbătească insistență din partea românească, s'a adus în discuția congregației extraordinare a comitatului: *enorma tâlhărie*, săvârșită, în preț de peste 300.000 fl. din averea orfanilor, de Krivány János, cassarul sedrii orfanale, corteșul abil și fiul desmierdat al domnilor.

Eri, mai mult decât ori-când, s'a arătat pe față și în toată forma sa hidroasă sistemul adevăratei corupțiunii, ce timp de peste 30 de ani de obladuire ungurească dominează și bântuie complexul direcțiilor publice din această nenorocită țeară, care jaf și pradă e dată unor oameni fără inimă și fără Dumnezeu!

Niciodată până acum sala comitatului nostru, această fabrică a fărădelegilor și a păcatelor — n'a avut încă între zidurile sale atâția membri congregaționali, ca tocmai ieri, în această zi extraordinară a pertractării hoțiilor domnești.

Tixită în sensul strins al cuvântului, de jos până sus în galeriile sale, de un public neîncăput, — sala aceasta avea între părții săi două feluri de membri: O minoritate cu fețe serioase și îngrijite, cu inimi curate și pline de durere pentru soartea și lămele obăteșe, și o majoritate cu fețe răsfățate și perverse, cu inimi încărcate de răutate și de interese particulare.

Aceste două tabere aveau să stee față în față, pentru-ca să judece faptul grav și să repareze cinstea și paguba comitatului.

Evident, că lupta era inegală.

Raportul meu, prins în liniamente generale, va arăta în câțva decursul luptei

Adunarea membrilor.

De săptămâni de zile, de când furtul s'a descoperit și hoțul a dispărut în lume, fără urmă, — întregul comitat se află într'o ferebere continuă și neobicinuită.

Cei mai puțini — și știa sunt „domnii“ — își tem pielea, poziția și interesele; cei mai mulți — ai noștri — îngrijorați de soartea și de binele comun, sunt puși pe gânduri și într'o penibilă decepție pentru a comitatului cinste știrbită și pagubă greu simțită.

Eată de ce 30 de membri români ai acestei înalte corporațiuni comitatense au solicitat convocarea congregației extraordinare; și glasul lor sincer — efect a avut sus la comitat, și resunet bine primit jos, în comitat.

Răii însă și cei fără-de-lege — n'au stat nici ei locului. Prin aspră poruncă, de sus, la goană spre centru și-au luat întregul aparat de slujbași lingăși și sateliți din comitat, pentru-că „mare bucluc și grea zi le prepară ceata valachilor“ colo în congregație!

Așa se esplică, și pentru cel mai puțin inițiat în tainele lor, că pe la oarele 9 dimineața: fi-și solgăbirii, notării și birii, ovrei și căți-va popi papistași — sgototoși urcau treptele și năvală dădeau în sala ponosită a comitatului, pentru-ca o bună zi și slujbă să facă „în cor“ stăpânilor temuți.

Ear' ai noștri — în pacinice rëndurele, protopopi și preoți, advocați și țărani, veniți din bună vreme, se strecurau cu demnitate prin rëndurile celora și liniștiți se așezau la locuri, pentru-ca datoria să și-o facă.

Dacă ai lor potop erau înregimentați, atunci dintr'ei ai noștri de astă-dată puțini au absentat de la locul lor.

Și sala era plină, în toate unghetele.

Inceputul ședinței.

La oarele 9 1/2 intră în sală și Măria Sa dl fișpan *Fabian László*, însoțit de garda sa; și, întâmpinat de ai săi cu strigătul de „éljen“, își ocupă locul de president.

Interesul diferitelor elemente creștea și se potența, ear' atențiunea se încorda dealungul fețelor.

Prin scurte cuvinte, în tonul lor aristocratic, fișpanul salută pe membrii adunați și relevează defraudățiunile săvârșite de Krivány la cassa orfanală, precum și ordinațiunile ministrului de interne, privitoare la chestia odioasă.

Inceputul discuției.

După cuvintele fișpanului, protonotariul Dr. *Dalmoky Nagy Lajos* cetește cunoscutele rescripte ale ministrului de interne, care pe temeiul rapoartelor exmișilor săi pentru investigarea furtului săvârșit, ordonase suspendarea din oficiile lor: a vicișpanului Szatmáry Gyula, a protofiscului Vörös Vidor și a protoesactorului Schwéger Alajos, și substituirea lor în chip provisoriu prin alte persoane; ear' de altă parte tragera în cercetare disciplinară a arhivarului Rácz Ferencz și a protocolistului Bóza György.

În urma acestora tot protonotariul expune lungul raport al comisii administrative, care în resumat este:

În urmarea motivelor, că vicișpanul Szatmáry și protofiscul Vörös Vidor nu pot să stee în oficiu în cursul cercetării disciplinare, comisiunea i-a suspendat din officii, ear' pe protoesactorul Schwéger, pe temeiul motivelor aduse în rescriptul ministerial, l-a amovat din postul său.

Pe temeiul §-ului 4 al art. de lege XXIII. din 1886, a hotărât reducerea la a 1/3-a parte a salariului pentru toți trei, dar' comisiunea recearcă totodată adunarea generală, ca plata celor doi dintăiu: a vicișpanului și a protofiscului, s'o întregască la jumătate. Ear' până la dispozițiunile ce le va lua adunarea generală, comisia a însărcinat pe protonotariul Dalmoky Lajos cu conducerea oficiului vicișpanal, și fișpanul a substituit: oficiul protofiscului prin Dr. Szatmáry Béla, ear' al protoesactorului prin exactorul Balázs István. Această hotărâre a comisii administrative a fost cu părtinire recomandată adunării generale și din partea comitetului central permanent.

Aceasta a fost partea primă a propunerii comisii, care a rămas nedificutată. A doua parte însă, ca adecă: congregațiunea extraordinară să roage pe ministrul de interne să-și revoace ordinul de suspendare a vicișpanului Szatmáry și să-l repună pe acesta imediat în oficiu; apoi ca congregația să facă la ministru o remonstrație și rugarea de repunere a vicișpanului să fie făcută la ministru prin o deputațiune din sînul congregației: a fost combătută de membrii români în chipul cel mai energic și cu motivele cele mai pregnante.

Rehabilitarea vicișpanului.

Această din urmă parte a propunerii comisii a produs a adevărată furtună în rîndul membrilor români, cari au avut o atitudine deamă și imposantă, desarmând cu desăvîrșire tabăra dușmană.

presie își lăsa urmele de-alungul fețelor din ceata domnilor și a mamelucilor.

Ear' drept pupază pe colac tabloul și-a avut producțiunea în duet a nemerniciei bocșănești: Taica Moise și fiul Szevér-uf au votat chiar și de astă-dată cu tabăra dușmană. Halal să le fie, și Dumnezeu să-i ierte! - Publicul român — drept recunoștință — li-a și însoțit vocșul cu strigătul în limba lor, adoptată: „Eljen Mózes!“ „Eljen Szevér!“ — și tabloul a fost complet.

Substitutul vicșpanului.

Ca un punct mai neted trecut prin desbatere — a fost alegerea protonotariului *Dalnoky-Nagy Lajos*, cu substitut al vice-comitetului, care a și depus jurământul oficial și, prin o vorbire bombastică, a promis că-și va face datoria conștiințos și spre binele comitatului.

Politica în Balcani.

(Material).

Toată presa bulgară, fără deosebire de partid, confirmă mai mult sau mai puțin pe față, că între Bulgaria și Muntenegru s'a încheiat alianța în toată forma. Așa spre pildă foaia arhioficioasă „Mir“ scrie:

„Această vizită trebuie să înveșelească și să mângâie pe ori-ce Bulgar... Bulgaria este datoare Muntenegrului cu recunoștință pentru-că a simpatizat cu ea în mod deschis în timpurile de restriște; simția laolaltă cu ea și o sprijinea sincer, pentru a se elibera. Visita principelui bulgar la Teșnie a întărit și mai mult legăturile între cele două popoare și țări; și ne va da posibilitatea, ca în viitor să lucrăm cu Muntenegrului la-olaltă și îndeplină armonie întrufericirea noastră și a lor

„P. Loyd“ (foaia de seară de la 19 August) scrie la locul de frunte:

„Presa opozițională bulgară, care a tăcut până acum ca peștele asupra noielor rașorturi între Bulgaria și Muntenegru, încât eram ispitiți, de a crede că merge mâna în mână cu guvernul din motive naționale, oloboade acum, precum ni-se scrie din Sofia, prima pușcătură îndreptată la adresa Austro-Ungariei.

Ziarul opozițional *Odziv* (Echou), căruia i-se atribuie a avea legături cu fostul ministru *Naciovici* (odată cel mai mare și devotat prieten al Austriei), spune, că este timpul potrivit de a închide politicele austro-ungare, care mereu tinde spre Salonichi, calea în marșul ei spre Macedonia. Muntenegru, zice, este straja predestinată pe această linie. Alianța ce s'a încheiat tocmai acum între cele două țări prin domnitorii

- pag. 256. A ne curali la funtina de tota macula.
pag. 6. Unirea amorosa cu Domnedieu.
pag. 257. Considera, ore anim'a asbi-ti-o sub potestate, ori dora tulitu-ti-a din mânuri pre intru a se lua dupa nește afectiuni disordinale.
pag. 301. Te conjur pe intestinele misericordiei sale, în cari sperezi...

Între toate aceste sunt presărate frase drăgălașe ca „veri-una-dată“, „niscare-va-on“, „obiect“, „virtute“, „liati formula de protestațiune“, „se vieze Isus“ și alte o mie. Cap de operă însă este modul cum știe traducătorul se citeze din cărțile apostolilor. Zice într'un loc:

„Barbatii asiderea împreună locuindu cu mulierile sale cu cunoscintia, ca nnuu vasu mai slabu celui femeiescu dandu-le onore, ca si celora împreună mostenitorc darului vietii“. Și această are pretentia să fie I Petru 3, 7. Ear tu, biet cap neciparist, care nai crescut în pustie ci în sinul poporului, ean să te vedem pricepi pe acest Petru ce vrea?!

Aceasta este „Filotea“. Aceasta este „funtana“ ce ni-o predă dl Domsia, ca să ne curățim de „tota macula“.

Dle Domsia. „Te conjur pe intestinele misericordiei sale în cari sperezi“, — funtana dale e plină de nămol.

H. Ch.

lor, zice, alianța, pe care nici un fel de intrigi din lume nu o vor strica, este călăită în focul intereselor comune ale Bulgariei și Muntenegrului și va înceta numai atunci, când Austro-Ungaria nu numai va renunța la politica sa macedoneană, dar și când va părăsi sandjakul dela *Novi-Pazar*! La această alianță ar trebui să aparțină, zice și Serbia tot în urma intereselor celor mai vitale ale ei, care astăzi stă încă delături, în urma politicele nenaturale a dinastiei sale. Dar *Odziv*-ul nu vede nici o pedică întru această, căci foaia bulgară lasă dinastia Obrenovicilor simplu să cadă, ear' apoi chestiunea macedoneană ar fi aplanată între Serbi și Bulgari. Nainte de toate, zice, Macedonia trebuie să capete autonomia.

„Că de ce băgarea imediată în buzunar a Macedoniei nu stă pe programul Bulgarilor, înțeleapta foaie din Sofia o lămurește prin aceea, că Austro-Ungaria, pe drumul seu spre Salonichi (fără această idee fixă la Bulgari nu se mai poate nimic), nu s'ar întâlni numai cu soldați bulgari, muntengrini și serbi, dar' și cu Nizamii turci. Spre acest scop *Odziv*-ul permite Turciei a lăsa garniscane în unele puncte ale Macedoniei. Nu ne trece prin minte a ne ocupa serios cu acest belșug al zevzeceniei bulgărești; am luat notiță de ea numai fiindcă această politică de nebuni (*Narrentumpolitik*) pare a stăpâni acum în adevăr toată Bulgaria. Poate că din cauza căldurei celei mari.“

„*Narodni List*“, foaia croată ce apare în Dubrovnik (Zara) sub direcțiunea preotului catolic și deputatul în reichsrath *Bianchini* spune într'altel: „Bulgaria, Muntenegru și România se silesc a dovedi, că în casa lor ele inșele sunt stăpâne și că interesele lor proprii le sunt cele mai drage, căci în urma urmelor totuși este în joc pielea lor. Acest punct de vedere nu poate nimăru să i încurce socotelile, dar unele planuri totuși sunt amânate prin asta pe timp nedeterminat. Nu e de lipsă, ca noi Croații din cauza aceasta să fim cuprinși de griji, ci din contra în folosul nostru trebuie să dorim, ca Balcanii să rămână popoarelor balcanice și să nu fie dați întru pradă străinilor.“

Asociațiunea la Beiuș.

18 August n. 1898.

În Beiuș pentru aranjarea festivităților din ocaziunea adunării generale a Asociației comitetul lucră cu multă însuflețire și zel.

Mai ales comitetul pentru aranjarea concertului a făcut tot ce e posibil pentru a cauza publicului câteva ore plăcute.

Pentru acest scop profesorul N. *Diamandi* a compus un cor mixt, în care participă aproape la 25 de dame și d-șoare, — în acestea nu putem trece cu vederea, să nu constatăm cu plăcere însuflețirea și zelul drăgălașelor noastre românețe de aici, cari într'adevăr de dimineața până târziu seara sunt ocupate cu probe, când la cor când la teatru, când la altele.

Acest cor compus anume, va cânta la concert vre-o 12 piese.

Este lucru prea firesc, că acest cor, care există de abia o lună — nu va pute produce un efect admirabil artistic, — dar în tot cazul va dovedi, că în Beiuș s'ar pute face lucruri frumoase în adevăr românești, dacă întră oameni ar domni pace și bunăvoire.

Tot în concert va debuta în 2 piese și drăgălașa noastră artistă *Aurelia Cionca*, care pe lângă toate că nu e încă de 10 ani, a produs un efect senzațional cu jocul ei de pian, chiar și înaintea Reginei României, și înaintea publicului străin din Sibiu. — Tot în concert va debuta și d-șoara *Valeria Papp* din Pesta, care prin admirabila ei voce a produs aplauze frenetice la concertul „*Petru Maior*“ din Buda-Pesta.

Se va cânta un duiet de d-șoarele *Ida Pap* (Bocșig) și *Vioara Ignat*, acompaniate la pian de d-na *Hortensia Suciu* (Arad).

Afară de aceste încă vor fi daclamațiuni și alte piese interesante.

În urma concertului se va juca piesa „Soare cu ploaie“ de I. *Vulcan*.

Sub durata acestei piese se va juca și „*Călugerul*“ de către 21 tineri, — și „*Hora*“ de toate și de toți coriștii.

Comitetul central în lipsa localităților coresponsuzătoare a zidit 2 șatre mari — pentru câte 500—600 persoane pe teritoriul internatului gr.-ort. român. Una pentru adunare, concert și bal, ear' alta pentru mâncare.

Comitetul central va fi întimpinat în mod splendid în Szombatság de către poporul acelei provincii.

În ambele zile de sărbătoare în biserica gr.-ort. română cântările bisericesti se vor executa parte de către corul mixt — cu dame — compus anume spre acest scop de către profesorul N. *Diamandi*, parte de o fracțiune a corului renumitului profesor de cant din Sibiu.

Corul mixt va cânta de la începutul sf. liturghii până la „*Carii pre Cheruvimi*“, ear' corul Sibiienilor mai departe.

Irmosul sărbătoarei se va cânta de ambele coruri combinate. Aici trebuie să accentuăm, că părțile de solo le va executa grațioasa doamnă *Lucia Cosma* din Timișoara, care prin vocea ei plăcută și frumoasă este cunoscută în toate părțile centrelor românești de pe aici.

Deci toate s'au făcut și se fac, ce contribuiesc la a noastră încercare din părțile Bihorului, despre care Bihor, de atâtea ori s'a scris parte de chemați, și parte — de multe ori — de nechemați multe lucruri urte și poate adevărate și neadevărate.

În adunarea generală Asociațiunea va fi bineventată în numele Bihorului întreg, de veteranul, — dar' în suflet în veci tiner — dl *Iosif Roman*, avocat.

Una trebuie să constatăm, că însinuările acelor, cari voiesc să participe la aceste festivități nici decât nu îndestulesc așteptările noastre.

Veniți fraților Români în număr cât de mare, să inspirăm viață nouă în trunchiul — după-cum zic unii — putrezit național al Bihorului.

NOUȚAȚI

Arad, 23 August n. 1898.

Sfințire de biserică în Nădlac. Sâmbătă, în 15/27 August, se va săvârși sfințirea bisericele gr.-or. române din *Nădlac*. Actul sfințirii îl va săvârși însuși Preasfinția Sa dl episcop *Meșianu* cu numeroasă asistență din gremiu. După sfințire comitetul parochial va da banchet festiv, ear' seara va concerta corul seminarial sub conducerea profesorului de cântări *Trifon Lugoșanu*.

Alegere de medic. Din frunțașă comună Reșinari ni să împărtășește știrea, că la postul de medic comunal a fost ales dl Dr. *Alexandru Andreșsi*, pân' acum medicul *Alibunarilor*.

Din Comloșiu mare primim următoarele: Fiind timpul relativ scurt și neputând face preparativele necesarii, serbarea așezării petrei comemorative lui *Iulian Grozescu* s'a amânat pe anul viitoriu, ridicându-se ăstimp numai „monumentul învțătorilor“, ceea-ce binevoii a aduce la cunoștința publică.

Comitetul arangeator.

Decadența Spaniei. Unde a ajuns și cât a decăzut Spania se poate judeca din cele ce vom expune mai la vale. Nemărginită era întinderea puterei coloniale spaniole. Următoarele țeri erau la moartea lui *Filip II* în posesiunea casei domnitoare spaniole: Spania, Portugalia, Terile-de-jos, Burgundia, Milanul, Neapolul, Sicilia și Sardinia; afară de Europa: Termul vestic al Indiei, Guineea, Mozambicul, Angola, Brasilia, Peru, Chili, Mexicul, California, Texas, Venezuela, Columbia, Bolivia, Ecuadorul, Nicaragua, Argentina, Florida, Moluscele, insulele Sunda, insulele ost-indice, întreagă Vest-India și numeroase teritorii și insule mai mici. Era un regat cam de 25 milioane kilometri pătrați, deci mai mare decât imperiul roman și cam tot așa de mare ca Marea Britanie de azi împreuna cu toate coloniile sale. Ce a mai rămas azi din acest regat? Afară de metropolă,

câteva insule mici, Balearele, Carolinele, Marianele, Fernando Po și insulele Canare, așa de puțin în cât Spania nu mai poate fi considerată ca putere colonială. Si deoarece-ce flota Spaniei e nimicită și mijloacele pentru înființarea altei flote lipsesc, odată cu încheierea păcii Spania dispăre și ca putere maritimă.

Camăta în Italia. — Cu privire la cămăta care în Italia ia proporțiuni îngrozitoare, un ziar d'acolo povestește următorul fapt: Într-o localitate din sudul peninsulei o femeie împrumută ori-cui 10 franci, dacă i-se dă dobândă un kilogram de macaroane pe săptămână. Cum ea are ca avere 7 bilete a 10 fr. în totdeauna plasate, iată că pe săptămână câștigă 7 kilo de macaroane, cu cari se întreține. Iată deci cum poate fi cine-va rentier cu un capital de 10 franci. E adevărat că interesul acestui capital, realizat, reprezintă 208 franci pe an, adică 2.80 la sută. Dar' și mai ciudat e că femeia în chestiune e socotită în localitate ca o filantroapă.

Gropițe artificiale. — Un medic polonez a inventat un aparat care să servească fetelor și femeilor să-și facă pe obraz gropițe. Aparatul se compune dintr-o mască cu șirme, prvozbută la partea interioară cu liniuțe la vîrf puțin bombate. E de ajuns, asigură inventatorul, ca această mască să fie așezată pe obraz înainte de culcare, și cu ajutorul unui șurup se aduc liniuțele în pozițiunea dorită. Un resort de oțel regulează apăsarea. A doua zi, la deșteptare, — dacă cum-va a putut dormi, — domnișoara sau doamna găsește, după dorință, pe obraz două, trei sau ori câte drăguțe gropițe artificiale.

ULTIME ȘTIRI

D'ale Situației.

De vr'o 4—5 zile nu s'a întâmplat, sau n'a fost zis nimic din partea persoanelor competente, ceea-ce ar merita să fie în deosebi scos la iveală, ori comentat, privitor la conferențele între ministrii unguri și cisleitani, ce se vor începe, Mercuri, 24 c. în Budapesta.

Că n'au să se petreacă nici acum „momente istorice“ cu „catastrofe epocale“, dovada cea mai învederată — între o sută de alte — este că Monarhul va sta la Ischl pe timpul conferențelor lor; ba, după dispozițiunile cunoscute până acum, nici nu se va duce la Budapesta, ci întorcându-se la Viena, va sta acolo până se va duce la manevrele din jurul Buziașului.

Piața.

Făină:

Table with columns for flour types (No 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) and prices per 100 kg. Includes sub-section for Terițe.

Păstăioase:

Table listing various pasta types (Fasole boabe mari albe și rot, ologă, colorate, Linte, Mazere pentru fert, curățita, Macu, Porei greut) and their prices.

Cursul pieții din Arad.

Din 23 August n. 1898.

Table showing exchange rates for various currencies (Hărde-monetă română, Lire turcești, Imperiali, Ruble rusești, Galbeni, Napoleon-d'or, 100 Marce germane, Livre sterling).

Editor: Aurel Popovici-Barciann.

Redactor responsabil Ioan Russu Șirianu.

Bibliografie.

„Gramatica Română“ pentru învățământul secundar de Ioan Petran, profesor. Partea I. Sintaxa. Arad. Editura autorului. Se poate căpăta și la administrația „Tribuna Poporului.“

„Manual complet de Agricultură rațională.“ de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala centrală de agricultură de la Ferăstrău și la Seminarul Nifon Mitropolitul, pentru usul școalelor speciale secundare și superioare de agricultură, Seminarilor, școale normale, studiu particular și de consultat pentru agricultorii practici.

Cartea a fost aprobată de Ministeriul Agriculturii, Comerțului, Industriei și Domeniilor, și subvenționată de Asociațiunea transilvană pentru literatură română și cultura poporului român din Sibiu, de Reuniunea agricolă a comitatului Făgăraș, și numeroase alte societăți științifice și economice.

Lucrarea cuprinde 4 părți:

Partea I. *Agrologia* sau agricultura generală — 33 coale de tipariu având 217 figuri intercalate în text. Costă 5 coroane sau 7 lei.

Partea II. *Fitotechnia* sau cultura specială a plantelor, împreună cu Fânatele și pășunile — 38 coale de tipariu cu 202 figuri în text, costă 10 lei sau 8 coroane.

Partea III. *Zootechnia* sau cultura vitelor, împreună cu nutrițiunea vitelor, industria lăptăriilor și cunoașterea lănei, peste 30 coale de tipariu, cu vr'o 200 figuri în text, diferite rase și specii de vite domestice copiate după natură, (Se află sub tipariu și va apărea până la finele anului) costă 10 lei sau 8 coroane.

Partea IV. *Economia rurală* (va apărea mai târziu).

Cartea este în 4 volume mari deosebite, formând însă un singur tot și cuprinzând tot ceea ce privește agricultura, atât din punct de vedere științific, cât și practic, este scrisă într'un limbaj ușor, popular, u terminii culeși din însuși graiul poporului.

lui agricultor. Ea se deosebește în mod esențial de produsele literare similare, apărute până acum în limba română, prin varietatea și cuprinsul ei, căci este cea dintr-o carte de specialitate care ia concurența cu cele mai bune lucrări germane și franceze. Toate societățile literare naționale și Revistele de specialitate au recunoscut unanim valoarea ei.

Ea umple un mare gol în literatura română de specialitate și n'ar trebui să lipsească de pe masa nici unui agricultor practic, mare și mic, cum nici din Biblioteca școlare și ale Reuniunilor culturale și economice. Prețul, față cu sacrificiile făcute de autor în adunarea materialului și munca depusă, este moderat.

„Treizeci de ani de domnie ai Regelui Carol I. Cuvântări și acte. Vol. I. 1866—1880. Volumul I. 1881—1896. Edițiunea academiei Române. București 1897.

„Biblioteca Noastră“ de sub direcțiunea dlui Enea Hodoș profesor în Caransebeș apare în fiecare lună.

Numerele apărute până acum sunt: Nr. 1. S. Secula, „Realități și Visări“, novelete. — Nr. 2. Iosif Bălan, „Iancu de Hunyad“, cerc. istorică. — Nr. 3. și 4. G. Coșbuc, „Versuri și Proză“. — Nr. 5. Gr. Alexandrescu, „Fabule alese“. — Nr. 6. N. Macoșteanu, „Dela Sate“, piesă teatrală. — Nr. 7. Zotti Hodoș, „Intocmai!“ comedie. Nr. 8—9 O. G. Lecca, „Istoria Țiganilor“. Nr. 10 E. Hodoș, „Convorbiri pedagogice“. Nr. 11—12 E. Hodoș, „Cântece Bănățene“. cu un răspuns profesorului Dr. G. Weigand

„Istoria universală“ pentru școalele secundare de Vasilie Goldiș, profesor. Volumul III. *Evul nou*. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov. 1897.

„Abecedar ilustrat“ compus pe baza principiilor pedagogice moderne de învățării: Iosif Moldovan, Nic. Stefu, Iuliu Groșoreanu, Nic. Boscianu și Petru Vancu. A se cere la administrațiunea „Trib. Pop.“

„Acte și documente relativ la Istoria Renașterii României, publicate de Dimitrie A. Sturdza. București. 1888—1896. Tipografia Carol Göbl. Cuprinde:

Volumul I 1) Tractatele dintre Principatele Române și Turcia. 2) Tractatele dintre Principatele Române și Rusia. 3) Tractatele dintre Turcia și Austria. 4) Tractatele dintre Turcia și România. 5) Tractate și acte dintre Puterile Europene relative la Poarta Otomană și Principatele Române.

Volumul II. Acte și documente dela 1844 până la încheierea Tractatului de Paris din 30 Martie 1856.

Volumul III: Broșuri relative la situațiunea Principatelor Române după tractatul de Paris.

Volumul IV: Acte și documente dela 1 Martie până la 30 Iunie 1857.

Volumul V: Acte și documente dela 1 Iulie până la 31 Decembrie 1857.

Volumul VI: Partea I: Procesele verbale ale Adunării ad-hoc a Moldovei, dela 22 Septembrie până la 21 Decembrie 1858.

Partea II: Procesele verbale ale Adunării ad-hoc a Munteniei dela 10 Septembrie până la 10 Decembrie 1857 (Divanul ad-hoc din 1857 și Comisiunea Europeană din 1856—7).

Volumul VII: Acte și documente din anul 1858 până la înălțarea lui Alexandru I Ion pe tronul Principatelor-Unite în anul 1859.

A apărut: Manual de agricultură rațională. Fitotechnia sau cultura specială a plantelor, pentru usul școalelor secundare și speciale și superioare de agricultură. Învățământul particular și de consultat pentru agricultorii practici, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala centrală de agricultură de la Ferăstrău și la seminarul Nifon Mitropolitul.

O carte foarte instructivă pentru orice agricultor, cu 202 figuri intercalate în text.

O recomandăm economilor noștri ca o opede mare folos. Editura proprie a autorului.

A apărut!!

și se află de vânzare la administr. „Tribuna Poporului“.

Lupta pentru drept

de Dr. Rudolf Ihering traducere de Teodor V. Păcățian

cu prețul de 1 fl. exemplarul plus porto postal.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“

Se primesc comande pentru următoarele lucrări:

Circulare și prețuri-curente
NOTE

Opuri și Broșuri

Strada Aulich Nr. 1.

Tipografia „Tribuna Poporului“ A. P. Barcianu Arad

Strada Aulich Nr. 1.

Diferite tipărituri pentru bănci
F L I C U R I

Invitări, cărți de vizită, anunțuri funebre

Prețuri foarte moderate.

Ori-ce comande se efectuează prompt.